

Keväällä Fantom astuu esiin pääkalloluolasta!

Arkisesta ihmisjoukosta on mahdotonta erottaa keskimääräistä hyönteisharrastajaa. Hän ei välttämättä edes halua tulla huomatuksi, koska ulkopuolisen silmin harrastajat näyttävät usein omituisina. Hyönteisharrastajat ovat olleet joukossamme ammoisista ajoista lähtien, mutta monien on edelleen vaikea ymmärtää harrastusta ja toisinaan koko toiminnan oikeutus on kyseenalaistettu. Hyönteisharrastajat lähtevät retkilleen odottamattomina vuorokauden aikoina — usein muiden nukkuessa — ja raportoivat tapahtumista ensisijaisesti omalle havaintopäiväkirjalleen. Hyönteisharrastajaroolissa he liikkuvat tavallisesti yksikseen tai korkeintaan pienissä ryhmissä, minkä seurauksena he jäävät Fantomin tapaan kasvottomiksi myös omissa yhteisössään.

SPS:n viikonloppukokous on kuluneen 10 vuoden aikana vakiintunut todennäköisesti suurimmaksi säännölliseksi hyönteisharrastajien yhteiseksi kokoontumiseksi Suomessa. Mukana ovat perhosharrastajien lisäksi olleet sekä kovakuoriaisista pistiäisistä että kaksisiipisistä elämäntehtävän löytäneet harrastajat, mutta kokousesitelmissä on käsitelty muitakin hyönteisryhmiä vähintään maalle uusien lajien osalta. Oman päämielenkiinnon ulkopuolisten hyönteisryhmien esittely on lähtökohtaisesti erittäin kiinnostavaa ja opettavaista. Laajempi lajiryhmäedustus varmistaa, että esitelmillä on merkittävää uutuusarvoa myös jo pidempään jotakin tiettyä ryhmää harrastaneille. Samaa tehtävää palvelevat myös ulkomaalaisvieraiden tiivistelmät omien alueidensa mielenkiintoisista havainnoista menneeltä vuodelta sekä yleisemmin hyönteisharrastusta koskevat esitelmät, kuten Turun Kaksikerrassa järjestetyn viikonloppun esitelmät uhanalaistarkastelun toimintatavoista ja edistymisestä sekä uusista tietokantasovellutuksista.

Mistä viikonloppukokouksessa on pohjimmitaan kysymys? Eri hyönteisryhmien harrastajille on kehittynyt toisistaan poikkeavat toimintamallit. Kovakuoriais- ja kaksisiipisharrastajien kokoukset ovat esitelmävetoiseen perhososioon verrattuna pikemmin workshop-henkisiä. Kyseisen toimintamallin soveltuvuutta myös perhospuolelle pitäisi mielestäni jatkossa selvittää, koska malli on omiaan lisäämään sosiaalista kanssakäymistä harrastajien kesken. Käsitys sosiaalisesta ryhmästä, johon kaikki harrastajat kuuluvat, korostuu tosin jo pelkästään yleisempien ja ”poikkieteilten” esitelmien avulla sekä nimenomaan monille tutuiksi ja sitä kautta myös läheisiksi tulleiden ulkomaalaisvieraiden esitelmöidessä. Emme ole pelkästään perhosharrastajia, vaan hyönteisharrastajia ja yhdessä muodostamme suhteellisen tiiviin kansainvälisen harrastajayhteisön lähinaapureiden harrastajien kanssa. Mielestäni viikonloppukokouksen syvin olemus kiteytyykin kaikessa yksinkertaisuudessaan nimenomaan yhteenkuuluvuuteen ja yhteisöllisyyteen.

Monille hyönteisharrastajille, itseni mukaan lukien, viikonloppukokouksista on kehittynyt antoisa jokavuotinen tapa avata uusi keräilykausi ja tavata muissa yhteyksissä harvemmin vastaantulevia harrastajia. Haluan tässä yhteydessä henkilökohtaisesti kiittää lukuisia tähänastisten viikonloppukokousten järjestelyistä vastanneita henkilöitä. Samalla kannustan niitä harrastajia, jotka eivät ole tapahtumiin vielä osallistuneet, arvioimaan yhteisöllisyyden ja hyvän kaveriporukan merkitystä omalla kohdallaan. Vakiintuneesta asemastaan huolimatta viikonloppukokoukset tavoittavat vain 10–15 % jäsenistöstä. Toivottavasti tapaamme vuoden kuluttua entistä runsaslukuisempina — Fantomin on aika paljastaa kasvonsa.

Panu Välimäki